

ODPOVĚDI EVROPSKÉ KOMISE

NA ZVLÁŠTNÍ ZPRÁVU EVROPSKÉHO ÚČETNÍHO DVORA

Trvalost v rozvoji venkova: většina projektů zůstává po požadované období v provozu, avšak je možné dosáhnout dlouhodobějších výsledků

Obsah

SHRNUTÍ (body I–VI).....	2
ÚVOD (body 1–14).....	3
ROZSAH A KONCEPCE AUDITU (body 15–19).....	3
PŘIPOMÍNKY (body 20–65).....	4
ZÁVĚRY A DOPORUČENÍ (body 66–70).....	6
Doporučení 1 – Výdaje lépe zacílit na životaschopné projekty.....	6
Doporučení 2 – Zmírňovat rizika převedení financovaného majetku do osobního užívání.....	6
Doporučení 3 – Využít možností velkých databází pro hodnocení.....	6

Tento dokument představuje odpovědi Evropské komise na připomínky zvláštní zprávy Evropského účetního dvora v souladu s článkem 259 [finančního nařízení](#) a bude zveřejněn společně se zvláštní zprávou.

SHRNUTÍ (body I–VI)

Souhrnná odpověď Komise:

Během programových období 2007–2013 a 2014–2020 Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (EZFRV) v souladu s evropskými prioritami v oblasti rozvoje venkova nadále podporoval diverzifikované nezemědělské činnosti a podněcoval veřejné a soukromé investice ve venkovských oblastech, včetně infrastruktury. V souladu se zásadou sdíleného řízení se podpora poskytuje v rámci vnitrostátních nebo regionálních programů rozvoje venkova, přičemž za řízení a kontrolu odpovídají členské státy a Komise, a členské státy jsou povinny přijmout veškerá nezbytná opatření, včetně legislativních, regulačních a správních opatření, aby zajistily, že činnosti financované z rozpočtu EU budou prováděny správně a účinně a v souladu s platnými předpisy EU a předpisy vnitrostátními.

Komise považuje za zásadní rozlišovat mezi dodržováním zákonem požadovaného období trvalosti a posouzením dlouhodobějšího dopadu podporovaných projektů, které zůstávají funkční i po uplynutí zákonem požadovaného období. Požadavky na trvalost stanovené v článku 72 nařízení (ES) č. 1698/2015 na období 2007–2013 a v článku 71 nařízení (EU) č. 1303/2013 na období 2014–2020 byly v případě potřeby zákonodárci schváleny a neexistuje žádný právní základ pro systematické požadování nebo monitorování, aby projekty byly funkční nad rámec zákonem požadovaného období trvalosti. Taková situace by rovněž znamenala nadměrnou administrativní zátěž pro vnitrostátní správní orgány.

Komise považuje za pozitivní, že mnoho podporovaných projektů je po zákonem požadovaném období trvalosti funkčních ještě roky. Komise se domnívá, že diverzifikační opatření přinášejí do venkovských oblastí dlouhodobou diverzifikaci a že uzavření některých podniků nebo ukončení podporovaných projektů nemusí nutně znamenat nedostatečnou ekonomickou životaschopnost původního projektu. Komise se domnívá, že tato zjištění by bylo vhodné dále analyzovat, například porovnáním s obecnými údaji o ekonomické životaschopnosti v těchto odvětvích, s podniky, které neobdržely finanční prostředky z veřejných zdrojů, a s jejich průměrným životním cyklem, jakož i s dalšími možnými vnějšími faktory, které mohly podporované projekty ovlivnit, jako jsou makroekonomické trendy.

Podpora podobných projektů je plánována v rámci nové společné zemědělské politiky (SZP) na období 2023–2027, jejímž obecným cílem je posílit sociálně-ekonomickou strukturu venkovských oblastí. V souladu s „novým modelem provádění“ uvedeným v nařízení (EU) 2021/2115 a nařízení (EU) 2021/2116 usiluje nová SZP na období 2023–2027 s ohledem na své cíle o vyšší výkonnost a lepší výsledky. Právní rámec EU je méně normativní, pokud jde o pravidla přímo použitelná na příjemce, což ponechává členským státům větší flexibilitu při plánování podpory a stanovování příslušných podmínek podpory podle potřeb a vnitrostátního kontextu. Ve strategických plánech SZP je proto na členských státech, aby navrhly příslušné požadavky na trvalost odpovídající různým typům intervencí. Při posuzování plánů věnuje Komise náležitou pozornost vhodnosti cílů a celkové strategie plánované podpory, jakož i koncepci navrhovaných intervencí. Kromě toho je Komise připravena podporovat výměnu informací mezi členskými státy, a v dlouhodobějším horizontu tak zlepšit hospodářskou životaschopnost projektů.

Komise doporučení přijímá.

ÚVOD (body 1–14)

Odpovědi Komise:

07. I když hodnotící studie dospívá k určitým závěrům, samotná zpráva nevyklučuje pozitivní přínos¹ projektů k diverzifikaci venkova, který je podle EÚD omezený.

Viz rovněž odpověď Komise k bodu 61.

10. V souladu se zásadou sdíleného řízení jsou členské státy a Komise odpovědné za řízení a kontrolu programů rozvoje venkova v souladu se svými příslušnými povinnostmi stanovenými v nařízení (EU) č. 1303/2013, nařízení (EU) č. 1305/2013 a nařízení (ES) č. 1698/2005. Členské státy by měly přijmout veškerá nezbytná opatření, včetně legislativních, regulačních a správních opatření, aby zajistily, že činnosti financované z rozpočtu EU budou prováděny správně, efektivně a v souladu s platnými předpisy EU a předpisy vnitrostátními.

11. V nařízení (EU) 2021/2115 se navrhuje nový model provádění, jehož součástí je upuštění od dodržování podrobných pravidel a kladení většího důrazu na dosahování výsledků a výkonu, a to poskytnutím větší flexibility členským státům, pokud jde o provádění.

Viz rovněž odpovědi Komise na shrnutí.

12–13. Souhrnná odpověď Komise k bodům 12 a 13:

Pokud jde o požadavky na trvalost ve strategických plánech SZP na období 2023–2027, vyzývá Komise členské státy, aby tato ustanovení zahrnuly do svých plánů tam, kde je to vhodné a přizpůsobené danému typu intervence.

V programovém období 2014–2020 se požadavky na trvalost liší. Článek 71 nařízení (EU) č. 1303/2013 stanoví požadavky na trvalost v délce pěti let, tří let a deseti let (přemístění společnosti mimo EU) po konečné platbě příjemci nebo ve lhůtě stanovené v pravidlech státní podpory.

ROZSAH A KONCEPCE AUDITU (body 15–19)

Komise neodpověděla.

PŘIPOMÍNKY (body 20–65)

Odpovědi Komise:

21–23. Souhrnná odpověď Komise k bodům 21 až 23:

---

¹ Syntéza hodnocení *ex post* programů rozvoje venkova za období 2007–2013 – hodnotící studie (s. 16).

Komise konstatuje, že všech 879 projektů turistického ubytování ve vzorku bylo financováno v období 2007–2013 a že všechny projekty splnily požadavek na trvalost v délce pěti let, a tudíž v tomto ohledu dodržely právní požadavek.

Kromě toho Komise připomíná, že existují další vnější faktory, které určují životní cyklus podniku nad rámec aspektů projednaných ve zprávě.

24–27. Souhrnná odpověď Komise k bodům 24 až 27:

Komise zdůrazňuje, že většina projektů ve vzorku dodržela právní požadavek na trvalost. Informace o důvodech, proč některé projekty již nejsou funkční, jakož i srovnání s běžným životním cyklem podobných podniků, které neobdržely finanční prostředky z veřejných zdrojů, by byly podkladem pro další posouzení.

33. Komise konstatuje, že všechny projekty uvedené v rámečku 2 byly zastaveny po uplynutí zákonného období trvalosti, včetně dvou projektů, které fungovaly méně než pět let.

36. Jak ukazuje obrázek 5, v právním rámci na období 2014–2020 byla pravidla ve srovnání s právním rámcem na období 2007–2013 změněna tak, aby období trvalosti začalo od konečné platby projektu. Tak se dospělo k vhodnějšímu období trvalosti a znamenalo to, že v období 2014–2020 nedošlo k situacím jako v případě Bulharska.

38–46. Souhrnná odpověď Komise k bodům 38 až 46:

Jsou zavedena výběrová kritéria pro stanovení priorit a výběr vysoce kvalitních projektů s ohledem na jejich přínos k cílům. Aby se však zlepšily šance na dlouhodobou ekonomickou životaschopnost podporovaných projektů, je třeba, aby ke každé žádosti týkající se projektů platební agentura přiložila kvalitativní posouzení. Dlouhodobý dopad podporovaných projektů závisí rovněž na řadě vnějších faktorů.

V období 2014–2020 se Komise ve svých pokynech členským státům ve srovnání s obdobím 2007–2013 více zaměřila na vhodné používání výběrových kritérií, aby zajistila rovné zacházení se žadateli, lepší využívání finančních zdrojů a zacílení opatření v souladu s prioritami Unie pro rozvoj venkova a s právním rámcem. Komise bude i nadále usilovat o zajištění výměny osvědčených postupů mezi členskými státy, a to i pokud jde o používání výběrových kritérií ve strategických plánech SZP na období 2023–2027. V případě, že příjemci nedodrží požadavky v rámci sdíleného řízení, je na odpovědných orgánech, aby přijaly opatření v souladu s pravidly pro sankce a zpětné získávání prostředků. Komise rovněž provádí audity o tom, jak členské státy dodržují požadavky. V případě nedostatků v řídicích a kontrolních systémech členských států může Komise navrhnout finanční opravy.

Komise poukazuje na to, že příklad v rámečku 5 ilustruje situace (možného) umělého vytvoření podmínek (doložka o obcházení v článku 60 nařízení (EU) č. 1306/2013) nebo dokonce podvodného jednání.

52. Komise vyzývá členské státy, aby poskytovaly podporu ve formě finančních nástrojů, jako jsou půjčky a záruky, zejména na ekonomicky životaschopné investice, jež budou příjemcům generovat výnos.

54–55. Souhrnná odpověď Komise k bodům 54 a 55:

V rámci sdíleného řízení odpovídají vnitrostátní orgány za kontrolu projektů financovaných z fondů EU a za iniciování zpětného získání prostředků v případě, že nebyla dodržena pravidla EU a/nebo vnitrostátní pravidla. Výdaje na rozvoj venkova každoročně kontroluje vnitrostátní certifikační orgán. Kromě toho Komise provádí v členských státech audity založené na posouzení rizik, aby ověřila dodržování pravidel.

Pokud jde o problémy zjištěné EÚD v Rumunsku a Bulharsku, Komise by ráda poukázala na to, že v případě Bulharska zahájily bulharské orgány řízení o zpětném získání neoprávněně vyplacených prostředků, které začalo již po finanční opravě Komise v roce 2017, jež navazovala na audit GŘ AGRI. Postupy zpětného získávání prostředků jsou však složité, protože převážná většina příjemců, jichž se zpětné získání prostředků týká, podala na bulharské orgány žalobu u Soudního dvora. Někteří z těchto příjemců navíc podali několik stížností Komisi a Evropskému parlamentu. Komise tyto stížnosti posuzuje.

Pokud jde o předchozí programové období 2007–2013, opatření týkající se turistického ubytování (zejména opatření 311, 312 a 313) byla předmětem auditu Komise (od roku 2011) v devíti členských státech. Ve dvou členských státech byly zjištěny nedostatky v provádění náležitých postupů.

Pokud jde o programové období 2014–2020, provedla Komise v rámci 21 auditů ve dvanácti členských státech audit dílčího opatření 6.4 (z něhož se rovněž financují projekty penzionů). Ve čtyřech členských státech Komise zjistila nedostatky v provádění náležitých postupů. Dosud nebyly zjištěny žádné rozsáhlé nesrovnalosti kromě situace v Bulharsku popsané v předchozím bodě.

61–65. Souhrnná odpověď Komise k bodům 61 až 65:

Pokud jde o obtíže s měřením míry přínosu, Komise zdůrazňuje, že v souhrnné zprávě² se rovněž uvádí, že „závěry jsou sice postaveny na opatřeních, u nichž můžeme s jistotou říci, že pozitivně přispěla k zamýšlenému cíli, to však neznamená, že opatření s nižší mírou přínosu nebo nižší věrohodností byla neúčinnými iniciativami bez přínosu. Naopak, jak je patrné z přínosů jednotlivých opatření, ve většině případů odrážejí nedostatečný závěr o přínosu v hodnotící zprávě *ex post*, spíše než posouzení shledávající žádný nebo malý přínos. Kromě toho míra přínosu záleží na tom, jak snadno lze tento přínos měřit. Existuje navíc silná souvislost mezi měřitelností a dobou, kdy bylo opatření zavedeno, protože proces již byl zefektivněn a techniky měření a přístupy k němu byly jasněji definovány.“

Viz také odpověď Komise k bodu 07.

Komise zdůrazňuje, že od členských států se nevyžaduje, a vzhledem k vysokému počtu malých projektů to ani nelze očekávat, aby systematicky sledovaly nebo kontrolovaly, zda investiční projekty zůstávají funkční i po uplynutí zákonem požadovaného období trvalosti. Pravidla pro ochranu údajů navíc omezují možnost, aby Komise prováděla toto monitorování přímo. Komise však může vybízet členské státy, aby lépe využívaly obchodní rejstříky nebo jiné rozsáhlé databáze.

ZÁVĚRY A DOPORUČENÍ (body 66–70)

Odpovědi Komise:

² Syntéza hodnocení *ex post* programů rozvoje venkova za období 2007–2013 – hodnotící studie, (s. 16).

66-69. Souhrnná odpověď Komise k bodům 66 až 69:

Komise souhlasí s tím, že výběrové řízení by se mohlo zlepšit, zejména podporou lepšího individuálního posuzování kvality projektů na základě popisu projektů příjemci. Dlouhodobý dopad podporovaných projektů dále závisí na řadě vnějších faktorů, jako jsou makroekonomické trendy a krize, které nemohou být ovlivněny výběrovými řízeními.

Doporučení 1 – Výdaje lépe zacílit na životaschopné projekty

Komise doporučení přijímá.

Komise usnadní sdílení osvědčených postupů mezi členskými státy.

Doporučení 2 – Zmírňovat rizika převedení financovaného majetku do osobního užívání

2.A. Komise doporučení přijímá.

Komise bude i nadále spolupracovat s orgány členských států a dalšími zúčastněnými stranami, zejména v rámci budoucí evropské sítě pro SZP, s cílem sdílet a vyměňovat si osvědčené postupy, a tím usnadnit účinné provádění politiky, a zajistit tak co nejvyšší přidanou hodnotu poskytované podpory na úrovni EU. Komise vybízí členské státy, aby do strategických plánů SZP případně zahrnuly příslušné požadavky na trvalost v závislosti na druhu poskytované podpory.

B. Komise bude nadále vybízet členské státy, aby poskytovaly podporu ve formě finančních nástrojů, jako jsou půjčky a záruky, zejména na ekonomicky životaschopné a výnos vytvářející investice.

2.B. Komise doporučení přijímá.

70. Neexistuje žádný právní základ, který by od členských států vyžadoval, aby systematicky monitorovaly, zda jsou podporované projekty funkční nad rámec období trvalosti vyžadovaného nařízením (ES) č. 1698/2005 a nařízením (EU) č. 1303/2013. Taková situace by pro členské státy znamenala nadměrnou administrativní zátěž.

Doporučení 3 – Využít možností velkých databází pro hodnocení

3.A. Komise doporučení přijímá.

Komise pomůže členským státům určit příslušné zdroje informací a sdílet osvědčené postupy.

3.B. Komise doporučení přijímá.